

Raadsvoorstel

Onderwerp: Hogelandster bidboek 100%-versie Lokaal Programmaplan NPG
Datum: 16 december 2020
Agendapunt: 5.1.
Behandeling: Besluitvormend
Portefeuille-
houder(s): Burgemeester H.J. Bolding en wethouder K. Rutgers
Steller: Nanda Pellenbarg (programmamanager aardbevingen) en Lucie Perey (projectleider NPG)
Zaaknummer: Z-HHL-024574

1. Samenvatting

Het college van burgemeester en wethouders heeft begin oktober, na een participatieproces en besprekingen in de raad, het Bidboek en Lokaal Programmaplan 'Kop op 't Hogeland' ingediend bij Nationaal Programma Groningen voor goedkeuring, samen met de projecten Vakland Het Hogeland en Waterwerken Zoutkamp.

Op 7 december heeft het Dagelijks Bestuur van Nationaal Programma Groningen goedkeuring gegeven aan het Bidboek en Lokaal Programmaplan van Het Hogeland. Tevens zijn de projecten Vakland Het Hogeland en Waterwerken Zoutkamp uiteindelijk goedgekeurd door het Dagelijks Bestuur van Nationaal Programma Groningen (op 7 december 2020) nadat deze in eerste instantie van de beoordelingscommissie de adviezen 'voldoet onder voorwaarden' (Vakland Het Hogeland) en 'aanhouden' (Waterwerken Zoutkamp) hadden gekregen.

De gemeenteraad van Het Hogeland dient zowel het Bidboek en Lokaal Programmaplan 'Kop op 't Hogeland', als de twee projecten Vakland Het Hogeland en Waterwerken Zoutkamp nog officieel vast te stellen.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

1. Het Bidboek/Lokaal Programmaplan definitief vast te stellen.
2. De projecten Vakland Het Hogeland en Waterwerken Zoutkamp definitief vast te stellen, mits deze door het Dagelijks Bestuur Nationaal Programma Groningen op 7 december 2020 worden goedgekeurd.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Groningen heeft al jaren te maken met de negatieve gevolgen van gaswinning. Tegelijk zijn er veel kansen voor de regio en Nederland die perspectief bieden. Om die reden heeft het Rijk in 2019 met de provincie en de gemeenten in Groningen een overeenkomst gesloten over de start van Nationaal Programma Groningen. Doel van Nationaal Programma Groningen (NPG) is dat Groningen een toekomstbestendig en leefbaar gebied blijft, met behoud van de eigen identiteit, waar het goed wonen, werken en recreëren is (Brede

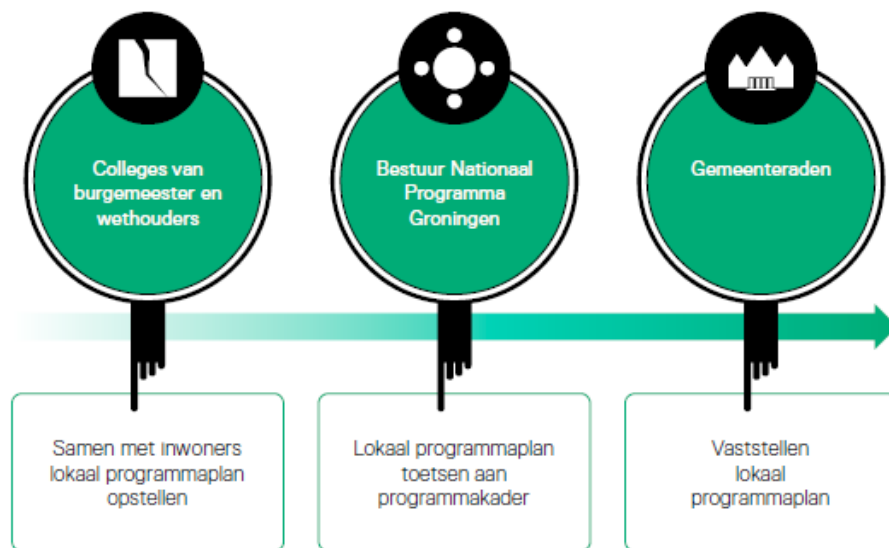
Welvaart). NPG biedt perspectief aan de inwoners van het gebied, maar kan geen succes worden zolang schadeherstel en versterking niet op orde zijn.

Voor de uitvoering van NPG wordt via het Rijk 1,15 miljard euro beschikbaar gesteld. Onderdeel van de afspraken met het Rijk is dat de gemeenten lokaal 'aan zet' zijn. Iedere gemeente heeft trekkingsrecht waarmee naar eigen inzicht zelf vorm kan worden gegeven aan de doelen van NPG. Voorwaarde om hiervoor in aanmerking te komen, is het opstellen van een lokaal programmaplan in samenspraak met de eigen inwoners. Daarnaast moet de gemeente projecten indienen door middel van ingevulde projectformats om de middelen ook daadwerkelijk te ontvangen.

3.2 Bevoegdheid raad

De raad dient, na goedkeuring van het Dagelijks Bestuur van Nationaal Programma Groningen, het Bidboek/Lokaal Programma vast te stellen.

De raad is in het proces betrokken geweest en de input van de raad is verwerkt in het Bidboek/Lokaal Programmaplan. Deze is vervolgens door de onafhankelijke beoordelingscommissie beoordeeld en door het bestuur van Nationaal Programma Groningen goedgekeurd op 7 december 2020.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Een voorwaarde om in aanmerking te komen voor het trekkingsrecht van Het Hogeland vanuit Nationaal Programma Groningen is het opstellen van een lokaal programmaplan in samenspraak met de eigen inwoners. Op basis van dit Lokaal Programmaplan kunnen vervolgens concrete projecten worden ingediend.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

1.1 Het Lokaal Programmaplan is een vereiste vanuit Nationaal Programma Groningen

Om de middelen vanuit Nationaal Programma Groningen in te kunnen zetten is het noodzakelijk om een goedgekeurd en vastgesteld Lokaal Programmaplan te hebben. Voor de onafhankelijke beoordelingscommissie van het Nationaal Programma kan onder andere op basis van dit Programmaplan ook worden beoordeeld of de aangevraagde projecten passend zijn in Het Hogeland.

1.2 Het Bidboek/Lokaal Programmaplan geeft de richting weer van de keuzes van het college

Het Bidboek/Lokaal Programmaplan dat nu voor ligt is de door het Dagelijks Bestuur Nationaal Programma Groningen goedgekeurde versie. Volgens de procedure van Nationaal Programma Groningen stelt de gemeenteraad aan het einde van het proces het Bidboek/Lokaal Programmaplan vast.

2.1 Projecten zijn passend binnen het Lokaal Programmaplan én de randvoorwaarden van het Nationaal Programma Groningen.

De twee ingediende projecten, Vakland Het Hogeland en Waterwerken Zoutkamp, zijn door het college per project afgewogen. Naar oordeel van het college zijn deze projecten passend binnen het concept van het Lokaal Programmaplan en de randvoorwaarden van Nationaal Programma Groningen.

De onafhankelijke commissie heeft bij beide projecten nog aanvullende informatie gevraagd. Bij het maken van dit voorstel weten we de definitieve uitslag over deze twee projecten nog niet, we zijn er echter van uit gegaan dat beide projecten alsnog met een positief advies zijn voorgedragen aan het Dagelijks Bestuur van 7 december 2020.

5.2 Risico's

1.1 Het Lokaal Programmaplan is een 'levend' document

De definitieve versie die er nu ligt, is gebaseerd op het bestaande beleid. Het Bidboek/Lokaal Programmaplan zal vervolgens regelmatig worden geactualiseerd. Nieuwe inzichten en nieuw beleid kunnen dan hierin worden verwerkt. Bijvoorbeeld door verdere afstemming met de programmaplannen van omliggende gemeenten, provincie en mogelijke uitkomsten van het Toukomst proces. Het Lokaal Programmaplan is daarmee een 'levend' document.

2.1 Een totaalafweging van alle projecten ontbreekt

Het Lokaal Programmaplan is een plan voor de komende tien jaren. Ieder jaar kunnen er projecten worden ingediend die gebruik maken van het trekkingsrecht van Het Hogeland. We staan nu aan de start van een tienjarig proces. Vooruitlopend zijn in 2019 de eerste middelen voor de 'no-regret projecten' vrijgespeeld. Er zijn nu twee projecten ingediend, die in 2021 uitgevoerd kunnen worden, passend binnen Nationaal Programma Groningen. De verdere ontwikkeling van de programmalijnen van het lokaal programmaplan is een belangrijke bron voor het indienen van nieuwe projecten. Belangrijk daarbij is dat deze projecten voldoen aan alle randvoorwaarden vanuit Nationaal Programma Groningen en vanuit Het Hogeland. Daarmee kunnen ze in aanmerking komen voor financiering vanuit Nationaal Programma Groningen.

Het is een utopie om op dit moment een totaalafweging voor de komende tien jaar te maken over welke projecten in aanmerking zouden moeten/kunnen komen voor indiening en honorering. Het programma ontwikkelt zich gedurende de komende jaren op basis van actuele gebeurtenissen en trends en ontwikkelingen, waaruit automatisch ook nieuwe projecten ontstaan die er nu nog niet zijn. In het afwegingskader staat onder andere: “een gespreide inzet van de beschikbare financiële middelen in de tijd” , waarmee aandacht is voor dit aspect. Daarnaast is er aandacht voor een goede regionale spreiding, waarbij kwaliteit wél boven kwantiteit gaat.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Nationaal Programma Groningen en daarmee ook het Lokaal Programmaplan is ervoor bedoeld om perspectief te bieden. Voor het bieden van dit perspectief zijn middelen beschikbaar. In relatie tot de gemeentelijke begroting van dit moment betekent dit soms een spagaat tussen geld investeren vanuit Nationaal Programma Groningen aan de ene kant en bezuinigen en lastige keuzes maken aan de andere kant. Het Lokaal Programmaplan is niet bedoeld om de gaten in de begroting te dichten of de financiële problemen van de gemeente op te lossen. Het biedt wél een kans om de ambities van de gemeente en haar stakeholders te kunnen realiseren.

Het Hogeland heeft in de 1e tranche bij de verdeling van deze middelen 37,5 miljoen euro ontvangen, waarvan 15 miljoen al is besteed aan onder andere de centrumplannen (de ‘no-regret’ projecten).

In 2023 volgt er een herijking, waarna het restant van het trekkingsrecht voor Het Hogeland wordt toegewezen (dit is minimaal 18,7 miljoen en maximaal 37,4 miljoen euro) voor de resterende periode tot 2030. Daarnaast moeten in 2030 de doelen behaald zijn, wat betekent dat de projecten dan allemaal zoveel mogelijk afgerond moeten zijn en dus niet aan het eind van de looptijd van 10 jaar nog worden gestart.

7. Inbreng belanghebbenden

Vanuit Nationaal Programma Groningen is het een eis dat inwoners aantoonbaar hebben meegedaan bij het opstellen van het Lokaal Programmaplan. Tijdens het gemeentelijk herindelingsproces is er een intensief participatieproces met de stakeholders in de gemeente geweest. Samen hebben ze meegedacht aan de visie Ruimte, wat de grondlegger voor de gemeente Het Hogeland is geworden en een belangrijke basis voor het Lokaal Programmaplan is.

Om te toetsen of deze grondlegger een goede vertaling heeft gekregen in het Lokaal Programmaplan zijn in het proces bij het opstellen van het Lokaal Programmaplan inwoners nog betrokken:

- Door middel van een maptionnaire met vragen over verschillende thema's onder de inwoners;
- Door een klankbordgroep (uitgelote Toukomst panelleden vanuit Het Hogeland) te betrekken bij de concept versie, de digitale inloopbijeenkomst én het ontwikkelen van een animatie.
- Door de digitale participatie-/ inloopbijeenkomst op 26 augustus, die veel input heeft opgeleverd.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Het Lokaal Programmaplan wordt de komende tien jaren tot uitvoering gebracht. De uitvoering is zichtbaar aan de hand van de projecten die bij Nationaal Programma Groningen worden ingediend. De raad heeft budgetrecht als het gaat om het toekennen van gelden van Nationaal Programma Groningen voor toegekende projecten. In de komende tijd werken we aan een voorstel hoe we de raad verder betrekken bij de uitvoering van het Lokaal Programmaplan.

8.2 Tijdspad

Projecten kunnen jaarlijks op een aantal momenten bij Nationaal Programma Groningen worden ingebracht.

8.3 Communicatie

Vanuit het Lokaal Programmaplan vindt er een brede communicatie met de stakeholders plaats. Deels via het participatieproces wat onder 'inbreng belanghebbenden' is omschreven, maar ook via de reguliere kanalen zoals de gemeentepagina in de lokale krant en online.

8.4 Evaluatie

Het Bidboek/Lokaal Programmaplan dient regelmatig te worden geactualiseerd. De gemeenteraad wordt hierbij betrokken.

Bijlage:

1. Bidboek/Lokaal Programmaplan Kop op 't Hogeland
2. Aanbevelingen Beoordelingscommissie

Achterliggende documenten:

Winsum, 24 november 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding